Numismatisk Forening
for Nord- og Sydslesvig

Nr. 7 tirsdag den 10. marts 2015 Auktion nr. 440 54. årgang

Plebiscit Pengesedler.

Ordet Plebiscit stammer fra latin "plebs scitum", der betyder folkebeslutning. Ordets nuværende betydning er folkeafstemning, der i henhold til traktat iværksættes blandt befolkningen i en omtvistet landsdel, og hvis udfald er afgørende eller medbestemmende til, hvorvidt landsdelen skal afståes.

Et vejledende plebiscit i Nordslesvig blev den 18, juni 1864 foreslået af den preussiske repræsentant på Fredskonferencen i London. Men repræsentanterne for både Danmark, Sverige Norge, Rusland, Storbritannien og Østrig udtalte sig herimod. Da få dage senere den franske befuldmægtigede foreslog en vejledende sognevis afstemning i de omstridte distrikter, stillede Preussen og Det tyske Forbunds delegerede sig velvilligt til dette forslag, som derimod Danmarks, Ruslands og Østrigs befuldmægtigede bestemt modsatte sig. Konferencen opløstes derefter, og ved freden i Wien den 30. oktober 1864 blev det danske Slesvig afstået uden plebiscit', Napoleon III foranledigede imidlertid Artikel 5 i Pragfreden af 23.august 1866 mellem Preussen og Østrig, der herved overdrog Preussen de rettigheder, det ved Wienfreden havde erhvervet over Slesvig-Holsten, men dog således, at befolkningen i Slesvigs nordlige distrikter skulle forenes med Danmark når det ved en fri afstemning tilkendegav ønske herom. Denne bestemmelse stod for danskheden i Nordslesvig som det uindfriede løfte om en genforening med moderlandet, hvortil' det satte sine forhåbninger. Ganske bortset fra, at der i Pragfreden ikke var fastsat nogen frist for plebiscits afholdelse, må der fra et folkeretsligt synspunkt sikkert erkendes, at Artikel 5 hverken gav Danmark eller befolkningen nogen formel ret til at kræve en afstemning iværksat. En sådan ret var kun tillagt Østrig, der ingen interesse havde i, at gøre den gældende, og som dog snart opgav den (1878).

Artikel 5 blev dog trukket frem igen ved Versailles-traktaten af 28, juni 1919, der bl. a. foreskrev, at der skulle holdes plebiscit i flere af de til Tyskland hørende landsdele, deriblandt Slesvig.

Medlemsblad for:
Numismatisk Forening for Nord- og Sydslesvig

Redaktion/ Kommission:
Jens Madsen
Jørgensby 14
6310 Broager
jensmadsen@moneta.dk
Tlf.: 74 44 95 63
Gengivelse af artikler kun efter indhentet tilladelse og med kildeangivelse.

Formand:
Henning Kjær
Kærmindevej 17
6400 Sønderborg.
Tlf.:74 43 34 82
Fakjaer@mail.tele.dk

Brevbud:
Ved brevbud betales 3% i salær og evt. porto.

Faste brevbud skal være fremme dagen før auktionen.

Modtages af
H. C. Deele
Genner Bygade 29
6230 Røde Kro
Telefon 74 66 49 50
hansdeele@bbsyd.dk

Oplag: ca. 130 stk.

Foreningens vedtægter kan altid rekvireres hos formanden.

www.nfns.dk

Tryk: Langenberg
Sønderborg

Stemmeret i de to slesvigske zoner, der inden afstemningen var rømmet af tyske tropper og myndigheder, havde enhver 20 åring mand og kvinde, der enten var født i afstemningsområdet eller havde været bosat der fra før januar 1900 eller havde mistet denne bopæl ved udvisning.

Plebiscit i 1. zone den 10. februar 1920 gav ca. 75.400 stemmer for Danmark og ca. 25.300 stemmer for Tyskland, medens afstemningen i 2. zone den 14. marts 1920, hvor resultatet skulle opgøres kommunevis, gav ca. 12.800 danske og ca.51.700 tyske stemmer. 1. zone blev derefter tilkendt Danmark og 2. zone Tyskland.

Efter genforeningen blev der udstedt såkaldte "nødpengesedler" i de sønderjydske kommuner. Befolkningen vægrede sig ved, at bruge tyske pengesedler, og i mangel på skillemønt greb man til den udvej, at fabrikere pengene selv. De lokale sedler var ment som en overgangsordning indtil de danskepenge kom„ Hver kommune havde sin pengeseddel, der kun kunne anvendes i udstedelseskommunen. Det var den internationale kommission, der havde give tilladelse til, at disse sedler måtte udstedes for at afhjælpe problemet med skillemønt.. De lokale sedler udskilte sig væsentlig fra de normale sedler, De var ofte meget farvestrålende, og udmærkede sig ofte ved at gengive satiriske meninger og tegninger om grænsespørgsmålet:

Sidebemærkning, Som yderligere middel til afhjælpning af at skaffe skillemønt kan nævnes de såkaldte postskillemønter fra 1921-22.

Bragt i bladet november og december 1966 første gang af P. K. Lyck

Medlemssalg nr. 440 **tirsdag den 10. marts 2015**

Nr	Medl		Kons	Opr. Pris	
		Sedler			
1	41	DK Gramby 1 mark ”Vive le Trance” Lo45b Si34	0	75	
2	41	DK Gramby 1 mark med prik Lo45d Si34	0	50	
3	41	D Stassfurt 6 x 20 pf, 3 x 50 pf DN1256	0	45	
4	41	D Schoptheim 6 x 50 pf DN1201	0	60	
5	41	D Suhl 4 x 30 pf DN1303.2	0	25	
6	41	D Detmold 10 x 50 pf DN268.8	0	45	
7	41	D Erfurt 5 x 50 pf DN344.4	0	30	
8	41	D Quern 3 x 25 pf, 3 x 50 pf, 1 m DN1091.2	0	45	
9	41	D Bielefeld 50 m 02.04.22 silke	0	60	
10	38	DK Avnbøl 50 pf Si8A	0	175	
11	38	DK Broager 50 pf Si17C	1	45	
12	38	DK Gråsten 50 pf Si31	0	12	
13	38	DK Gråsten 1 mark Si32B	0	15	
14	38	DK Løgumkloster 50 pf Si65	0	20	
15	38	DK Sønderborg 5 mark Si88	1+	60	
16	38	DK JAK 10 andele blanket 9/1 1932 Si8	0	30	
17	38	DK JAK 10 andele Ribe Amts Andelskasse Si11	0	25	
18	43	DK 1 stk. 10kr. 1977, Sieg 139 B6, 2 stk. 20 kr. 1984 C3, 1987 C6 Sieg 140	lot	60	
19	43	DK 3 stk. 10 Kr. H.C.Andersen 1968 A0, 1973C5, 1973 C6 Sieg 133	lot	50	
20	43	DK 10 Kr. 1970 B1, Sieg 133	0	60	
21	43	DK 10 Kr. 1975 A5, Sieg 139	0	35	
22	43	DK Haderslev 4 x 1 kr. i helark S.O.S. kasse 1927 Si50	0	250	
23	43	DK 2 stk. 1 Kr. 1921 Z, 1921 2O	lot	18	
24	43	Indonesien 6 stk. sedler	lot	18	
25	43	6 stk. Asiatiske sedler	0	15	
26	43	DK 1 stk. check. Tønder Landmands Bank, før 1920, udstedes i Mark og Pf.	0	25	
27	43	Mini Valgplakat, Tysk zone 1	01	30	
28	153	DK Lunderup 1 mark 1920 Si69C	0	12	
29	153	DK Tønder 5 mark Si109	0	50	
30	153	DK Tønder 1 mark Si107A	0	12	
31	153	DK Brunde 1 mark med pladefejl Si23	0	35	

32	153	DK Gråsten 1 mark Si32A	0	100	
33	153	DK Gråsten 2 mark Si33C	0	120	
34	153	DK Broager 1 mark 1919 Si21 ca 100 stk	0	100	
35	153	DK Broager 1 mark 1919 Si21 ca 100 stk	0	100	
36	153	DK Augustenborg 1 kr 1921 Si21	0	45	
37	153	DK Haderslev SOS kasse 5 kr ”Hansen” Si51	0	10	
38	153	DK Møgeltønder 50 pf Si70A	0	10	
39	153	DK Dybbøl 25 øre Si27	0	45	
40	153	DK Augustenborg 50 pf Si4	0	10	
41	162	DK Aabenraa 50 pf Si2 Lo28C mørkeblå tal	0	20	
42	162	DK Broager 1 mark Si21 Lo6B Kn 4mm høj	0	10	
43	162	DK Haderslev 50 pf Si42 Lo11B lys grågrøn bund	1	20	
44	162	DK Haderslev 1 kr SOS kasse uden kn Si50 Lo135A ”C. Petersen” 5 underskrifter	0	30	
45	162	DK Haderslev 1 kr SOS kasse uden kn Si50 Lo135E ”I. Møller og Alnor” 6 underskrifter	0	25	
46	85	D Tessin 10, 25 pf DN1315.1, Telerow 10, 25, 50 pf DN1316	0	35	
47	85	D Traunstein 2 pf T16.8B, Tonndorf-Lohe 20, 30 pf 30.3.21 DN1330.1a	01-0	18	
48	85	D Waren 10, 25, 50 pf DN1377.1	0	10	
49	85	D Weidenbrück 10 pf 15.2.18 W38.1a, Werden 50 pf 20.5.17 W28.1	0	40	
50	85	D Wanfried 10 pf W9.1B, Wilhelmshafen 10 pf 10.6.20 W44.1a, Waldenburg 1,2 pf W3.19a+b	0	46	
51	85	D Weiden 1 pf W18.5, Wandsbek 50 pf 1.21 W8.5b, Waldenburg 50 pf 16.1.21 DN1371.10	0	28	
52	85	D Wernigerode 50 pf 1.3.21 DN1406.1, Ziegenrück 50 pf 30.7.21 DN1471.1a	0	20	
53	38	England Møntbrev Diana Princess 1961-1997	0	25	
54	38	Tyskland Møntbrev Eining Vaterland Berlin 1990	0	25	
55	38	D 1 silber groschen 1872	1++	20	
56	38	D 8 schilling Hamborg loddespor	1	25	
57	38	Færøerne 5 øre 1941	1++	65	
58	38	DK medalje HC Andersen 200 års jub sølv	Proof	75	

59	38	DK 5 øre 1941 indgraveret (han leve)(ned med Hitler)	1-1+	60	
60	38	DK ½ kr 1926	1+	100	
61	38	DK 25 øre 1940	01	20	
62	38	DK 25 øre 1960, 1967	01	65	
63	38	DK 2 sk 1818 Si18 H36	1-1+	110	
64	38	DK 1 sk 1860 Si9.2 H16B	01	75	
65	38	DK 2 øre 1875	1-1+	70	
66	43	DK Sparebøsse, Tønder Sparekasse	lot	30	
67	43	DK Sparebøsse, Sparekassen for Aabenraa By & Amt	lot	30	
68	43	DK 2 stk. Chr.X kongetegn 1870-1940, mand/kvinde, sølv	lot	45	
69	43	DK 1 stk. 5 øre, 2 forsider sat sammen 1942/1944	1	25	
70	43	DK 1 stk. Pengetransport-plombe i bly, Fr. 6., 1808-1839	1	50	
71	43	F 2 Franske telefonmønter: 1 stk. 1937, 1 stk. U/Å	Lot	25	
72	43	Numismatisk Foreningstegn for Nord –og Sydslesvig	pæn	25	
73	43	D 1 stk. 50 Pf. Kriegswechelmarke 1917, Stadt Bergedorf	1+	40	
74	43	DK medalje Danmarks Sparekasser 1810-1960	0	Bud	
75	43	14 stk. Thailandske mønter	lot	15	
76	43	Frankrig, Ludvig 14. 1666, Liard Frank	1-	25	
77	43	Rom 6 forskellige mønter irret	lot	50	
78	7	Tyskland Møntsæt 1972J	0	30	
79	7	Tyskland Møntsæt 1973D	0	30	
80	7	Tyskland Møntsæt 1973F	0	30	
81	7	Tyskland Møntsæt 1974D	0	30	
82	7	Tyskland Møntsæt 1974F	0	30	
83	7	Tyskland Møntsæt 1974G	0	30	
84	7	Tyskland Møntsæt 1974J	0	30	
85	7	1 sølvklump mønt	1+	50	
86	7	Asien 3 porcelænmønter	1+	60	
87	7	Asien 3 porcelænmønter	1+	60	
88	7	Asien 2 porcelænmønter	1+	40	
89	7	Kina mønt 1822-1851	1+	20	
90	7	Kina mønt 1875-1908	1+	20	

91	7	Kina mønt 141-87 f.Kr.	1+	20	
92	7	Kina mønt 1796-1821	1+	20	
93	7	Kina mønt 1645-1646	1+	20	
94	7	Kina mønt 1107-1111	1+	20	
95	7	Kina mønt 1008-1017	1+	20	
96	7	Sverige møntsæt 1972	0	30	
97		Pose med mønter ca 800 g	Lot	Bud	
98		Pose med danske skillings mønter 1800 tallet ca 200 g	Lot	Bud	
99		Pose med danske årstal mønter ca 450 g	Lot	Bud	
100		Pose med mønter ca 100 g	Lot	Bud	
101		D 20 pf 1856, ½ mark 1906,12,17, 1 mark 1874,1905,08, 2 mark 1901,02,06,13	lot	30	
102		Grønland 25 øre 1926, 50 øre 2 x1926, 1 kr 3 x 1926,1957	lot	25	
103		DK 1 kr 1875, 1915, 2 kr 1875	lot	25	
104		DK 2 kr 1906 jub	1+	45	
105		DK 2 kr 1930 jub	1+	35	
106		DK 10 kr 1972 jub	0	35	
107		DK 10 kr 1972 jub	0	35	
108		D 10 mark 1972F	0	20	
109		D mejeritegn RÖDKILD MEIEREI, 1 liter sødmælk irret	1	5	
110		D Jernkors til knaphul 1914 (16 mm) 📷	01	100	
111		6 stk poletter, 2 stk emblemer	lot	30	
112		DK medalje For deltagelse i krigen 1848-1850 uden bånd	1+	50	
113		DK medalje For deltagelse i krigen 1864 uden bånd & bøjle	1+	35	
114		DK medalje Carl Michelsen 1853-1921 kobber	1++	50	
115		DK Medalje Christian X Foreningens Protektor Dyrenes beskyttelse kobber	1++	50	
116		7 stk. forsk. medaljer kobber	1+	75	
117		D Weltausstellung 1873 Wien kobber	1+	35	
118		S medalje Baltisk udstilling Malmø 1914 kobber	1+	35	
119		DK medalje General Krogh Idstedt 24-25 juli 1850 tin	1+	50	
120		DK medalje General Olaf Rye 6. juli 1849 Udfald fra Fredericia tin	1+	50	

121		DK banksæt 1972	0	5	
122		DK banksæt 1972	0	5	
123		DK banksæt 1973	0	5	
124		Træ sengeskab ændret til at have 9 hjemlavet bakker H 60 cm, B 40 cm, D 37 cm	lot	Bud	
		Sedler			
125		Pose med mest tyske sedler	lot	Bud	
126		Postkort Luftfoto Sønderborg slot, 2 x Dybbøl mindemærket	lot	bud	
127		DK 5 kr 1942, 10 kr 1943, Den Danske Brigade 1 krone	lot	Bud	
128		DK 27 stk nødsedler	lot	25	
129		DK Sønderborg 10 pf Si92B	1	20	
130		D 5 forsk. notgeld	lot	10	
131		DK Sønderborg 20 mark Si86	01-0	150	
132		DK Sønderborg 50 mark Si90	1+	80	

📷: se billede på www.nfns.dk

Hammerslagspris ved medlemssalg og auktion den 13. januar 2015											
Nr.	**Pris**	**Nr.**	**Pris**	**Nr.**	**Pris**	**Nr.**	**Pris**	**Nr.**	**Pris**	**Nr.**	**Pris**
1		22		43		64	34	85	360	106	20
2		23	520	44		65	6	86	25	107	18
3	24	24		45		66	6	87		108	22
4		25		46		67		88	140	109	
5		26		47	95	68		89	110	110	10
6	36	27	35	48	65	69		90	25	111	20
7	40	28	20	49	175	70	42	91		112	20
8	30	29	30	50	410	71	38	92		113	20
9	30	30	45	51	54	72	42	93		114	20
10	50	31	140	52	205	73	40	94		115	18
11		32		53	60	74	56	95		116	200
12		33	1200	54	16	75		96		117	
13		34	40	55		76		97	44	118	
14	12	35	34	56		77	86	98	315	119	24
15		36	42	57		78	90	99	50	120	10
16		37		58	7	79	480	100	100	121	32
17		38		59	80	80	30	101	750	122	10
18	510	39		60	18	81	210	102	1400	123	28
19		40		61	22	82		103	1400	124	20
20		41		62		83	15	104	550	125	62
21		42	35	63	38	84	50	105	20	©	

Numismatisk Forening afholder medlemsmøde med auktion **tirsdag den 10. marts 2015 kl. 19.30** i NygadeHuset i Aabenraa.